

יום כיפור (9)

את הנטיה הטבעית והסגולית של היום הזה, לטהר עצמנו, לרומם את נפשנו ולהתקרב לה' בכל לבנו.
ספר "שש באמרתך"

עבירה ששנה בה נעשית כהיתר

שתי תשובות בדבר. ראשית: אדם לא מרגיש את חומרת החטא. הוא מביט על עבירה כמו על מידת חסידות כלשהי. אם הוא יעבור על מידת חסידות, כלום ירגיש איזו חרטה, עמוקה? לא בסך הכל הוא עבר על מידת חסידות, ממש לא נורא. שנית: אמר רב הונא: כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה, הותרה לו, הותרה לו סלקא דעתך? אלא אימא: נעשית לו כהיתר (יומא פו:). אומרים בעלי המוסר: אם כך למה רב הונא אמר 'הותרה', מלכתחילה יואמר 'נעשית לו כהיתר!' אלא רב הונא בא לומר לנו, כי אצל החוטא עצמו באמת לא רק 'נעשית לו כהיתר', אלא 'הותרה' לו ממש. אם עבירה הותרה לו, מה שייך חרטה? אם הוא אינו מרגיש כלל שחטא, מה שייכת אצלו בכלל תשובה. *ספר "יחי ראובן ימים נוראים"*

סליחה שנרדמנו! על חטא שחטאנו לפניך בתמהון לבב

וידוי זה אומר הגה"צ רבי זיידל אפשטיין מכוון כלפי התנהגותנו בימים הנוראים. שכן, בנוהג שבעולם, שאדם שתלוי ועומד נגדו משפט, כאשר הולך וקרב יום המשפט, הולכת וגדלה בהתאם חרדתו של האדם בפניו. לרוב הוא מכין ומסדר את טענותו. כולו מודאג ומוטרד. ואילו בעבודת חודש אלול, כאשר תלוי ועומד כלפי כל אדם ואדם דין שמים, דינו של בורא עולם, מפיל הייצר תרדמה על האדם, עד אשר שוכח הוא לשוב בתשובה, להתכונן לקרא המשפט הצפוי. על כך אנו מתוודים: **"על חטא שחטאנו לפניך בתמהון לבב"**. כלומר: אמת ידענו גודל חטאינו, לא נעלם מאתנו החיוב לשוב בתשובה, ובכל זאת נותרנו בשלנו, שלווים ורגילים, כאילו כלום לא אירע. זהו תמהון לבב. גם זהו חטא. והלואי שנזכה להתעורר עתה לפחות כעת.
ספר "כמוצא שלל רב ימים נוראים"

תשובה, יצירת אדם חדש

אמרו חז"ל: גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד (יומא פו:). וכן אמר הקב"ה: **"אם תשוב ישראל נאם ה', אלי תשוב"** (ירמיה ד. א). כאשר האדם עושה תשובה והתכפר לו, הקב"ה בורא אותו כביכול מחדש. וכך גם ביקש דוד מלך ישראל: **"לב טהור ברא לי אלוקים, ורוח נכון חדש בקרבי"** (תהלים נא. יב). לאחר התשובה האדם הוא "אדם חדש", נשמה חדשה, גוף חדש, הכל חדש!

יודע אני בעצמי שאין בי לא תורה ולא חכמה... לא צדקה ולא ישרות ולא גמילות חסדים.

הרב דסלר זצ"ל היה נהג לחזור ולהביא בימים אלו את משל הרובל הישן. ביום בהיר גלו אנשים רבים כי שטרות הכסף הרבים שאגרו במשך שנים וחסכו בעמל רב, אינם שוים את ערך הנייר שעליו הם הדפסו. אף אנו, הסביר הרב דסלר עלולים לגלות, חלילה, בכואנו לעולם האמת, כי כל מצוותינו אינן כסף עובר לסוחר. מה שעלול לגרום לכך הוא קיומן של המצוות במצות אנשים מלומדה, בהיותן ריקות מתוכן וחסרות פנימיות, כשהן אינן ראויות לשכר כלשהו. ועל כן, אפילו מקיימים אנו תורה ומצוות, עדיין יש מקום לומר כי יודעים אנו שאין בנו לא תורה ולא חכמה, ולא צדקה, לא ישרות ולא גמילות חסדים.

ספר "ומתוק האור ימים נוראים, יום כיפור"

כתונת בד קדש ילבש (ויקרא טז)

בכל ימות השנה עבד הכהן הגדול את עבודת הקודש בכגדי זהב, אבל פעם אחת בשנה ביום הקדוש, ביום הכיפורים, כשנכנס לפני ולפנים, ולבית קדש הקדשים, מפשיל את בגדי הזהב, כתונת בד קדש ילבש, מסביר בעל "נתיבי אשר": הכהן הגדול שהוא בא מכח של עם ישראל, להתפלל עליהם לפני ה', על שפע של פרנסה, היה לבוש כל השנה בגדי זהב, במחשבה להשפיע עליהם פרנסה ומחיה, ואפילו זהב וכסף, אבל פעם אחת בשנה, ביום הכיפורים, נצטוו להפשיט את בגדי הזהב, כלומר, את המחשבה של זהב וכסף, אלא כתונת בד קדש ילבש, להתלבש במחשבה של קדושה וטהרה.

ספר "ברכת חיים מועדים א"

הנטיה הטבעית ביום כיפור, להתרומם

המשגיח רבי אליהו לופיאן זצ"ל הגיע שנה אחת לבילי יום כיפור לשיבת פוניביז' ומסר שיחה לבני הישיבה. הוא הביא את מאמר חז"ל (פסחים קיג:): שלוש אינן הדעת סובלתם, והקב"ה שונאם: דל גאה, עשיר מכחש וזקן מנאף. המכנה המשותף לשלושתם, שהם עושים דבר נגד הטבע. הדל: אין לו כלום, ועל מי הוא מתגאה? העשיר: יש לו הכל, למה הוא צריך לשקר? הזקן: כח התאוה שלו חלוש, ולמה הוא מנאף? כל אלו הם חכמים להרע! מנצלים את הכח שלהם לרע על ידי שפועלים כנגד טיבעם. אמר המשגיח הנטיה הטבעית של יהודי ביום כיפור הוא לרומם את נפשו ולהתקרב לה'. לכן מי שמגיע ליום כיפור ולא שב בתשובה, זה נגד הטבע! ואדם שפועל נגד הטבע, הקב"ה שונאו, ואין הדעת סובלתו! לכן, עיקר העבודה ביום הכיפורים היא לממש

חז"ל אומרים (ר"ה יז:): ה' ה', אני הוא קודם שיחטא האדם, ואני הוא לאחר שיחטא האדם ויעשה תשובה. ה' זה שם הוי-ה, הווייה חדשה, עולם חדש. את החטא אי אפשר לתקן. אין ברירה אלא לברוא עולם חדש, מציאות חדשה לגמרי.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "אלול ימים נוראים"

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו (ויקרא טז. ל)

מכאן דרשו חז"ל: כי עיצומו של יום מכפר, פירש גדול אחד: "כי ביום הזה יכפר" אמנם יום כיפור, אבל עליכם "לטהר עצמכם", להתכונן לכפרת היום.

ספר "ברכת חיים מועדים א"

יום הכיפורים, ים של רחמים, תפילת נעילה

זה הזמן המיוחד של שעת תפילת נעילה. עלינו לנצל את הרגעים הגדולים הללו להכנס ולבוא לפני הקב"ה ולבקש את בקשתינו. השופר הוא הכלי הטוב והיעיל ביותר שיש לעם ישראל, הוא מעביר את הקב"ה מכסא דין לכסא רחמים. אם כן הדעת נותנת שביום הכיפורים, יום חתימת הדין, יתקעו בשופר, כדי להנצל מן הדין. ומדוע אפוא אין תוקעין ביום כיפור עצמו אלא רק במצאי יום כיפור? אומר המאירי: יום הכיפורים הוא יום של רחמים, יש בו שפע של ברכה, עד שגם בלי השופר הקב"ה שומע לכל יהודי! **רבי איצליה בלאזור זצ"ל** כותב בספרו "כוכבי אור". כי ביום הכיפורים הוא ים של רחמים. כשם שים הוא מים שאין להם סוף, כך יום הכיפורים הוא רחמים בלי סוף.

ספר "שש"

באמתך"

על חטא שחטאנו לפניך בחילול ה'

בספר "במחיצת רבינו" מובא פרט הנוגע לעוון זה, הקשור בדורנו אנו. בימינו, יהודי השומר תורה ומצוות, משהו עצמו לשאר בני דורו, ומה מוצא? שרוב העולם הם אנשים רעים וחטאים. אין הם הולכים בדרך התורה וכלל לא מקפידים בקיום במצוות. והוא לעומתם, איש טוב וישר דרך, מקפיד בשמירת תורה ומצוות ומשתדל לדקדק קלה כחמורה. אם כך, מה אפשר לדרוש ממנו? למעשה נדרשת כאן התעוררות עצומה וההשואה הזו מחייבת ביותר! כיון שאנו נחשבים לצדיקים בזמן הזה, עלינו מוטלת אחריות עצומה, לגבי עוון חילול ה'. ואם ישנם אנשים שאין משאן ומתנן בנחת וביושר עם הבריות וכיוצא בזה, הרי הם גורמים בהנהגתם חילול ה' גדול בעולם. **ספר "ומתוך האור ימים נוראים, יום כיפור"**

פעם אמר רבי ישראל מסאלנט: אלמלי היה פעם אחת בשבעים שנה יום הכיפורים, שימחלו לאדם עוונותיו הרי זה אושר גדול, עכשיו שיום כיפור הוא בכל שנה, צא וראה כמה גדול אושר זה!

ספר "ברכת חיים מועדים א"

הלכה: דין עיקר וטפל

כל שהוא עיקר ועמו טפילה, מברך על העיקר ופוטר את הטפילה מברכה ראשונה ומברכה אחרונה. דין עיקר וטפל נאמר בין כשהמאכלים מעורבים יחד בסיר או בצלחת, ובין שאינם מעורבים יחד אך נאכלים יחד. אולם אם נאכלים זה אחר זה, צריך לברך על כל אחד, כגון אורז וסלט והאורז הוא עיקר, אך לא נאכלים יחד, צריך לברך על שניהם. אבל אם הטפל בא להעביר חריפות או מליחות של מאכל או משקה, אינו מברך על הטפל אף שאכל את הטפל אחר העיקר, דגם באופן זה נחשב טפל. **ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכא שליט"א**

פתגם: שְׁמַע עֲצָה, וְקַבֵּל מוֹסֵר לְמַעַן, תִּתְחַבֵּם בְּאַתְרֵי תְּךָ
ספר "משלי"

חקירה: אין פודים הקודשים להאכילן לכלבים
שלושה צדדים: הפדיון לא מועיל, או שהוא מועיל אלא אסור לפדות, או שמותר לפדות אך אסור לתת לכלבים (ברכת אברהם פסחים כט., ד"ה אין פודין)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: דרך ארץ קדמה לתורה

רב אחד נכנס אצל עשיר קמזן, לבקש תרומה להכנסת כלה. כיון שראה הרב את העשיר הכירו מיד כאחד מתלמידיו לשעבר, אך הלה התנכר אליו והראה לו פנים של זעף וחומרה, האינך מכירני? תמה הרב, הלא בבחרותך למדת תורה מפי! התחצף העשיר וענה: אין לי ולתורתך ולא כלום, כבר שכחתי כל מה שלמדתי ממך. אם כן, השיב הרב בניחותא: אין פלא שלא הכרת אותי שהרי אמרו חז"ל: דרך ארץ קדמה לתורה, ואם תורה שכחת, דרך ארץ על אחת כמה וכמה.

ספר "חד וחלק" חלק א'

שבת שלום, צום קל

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, אברהם בן חנה רחל שרה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, אסתר בת רחל, מאיר חיים בן גבי זויריה, ראובן בן איזא, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה. **זיווג הגון**: נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזול לאוני. **לעילוי נשמת**: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה, נתניאל יאיר בן מרים יהודית, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הורבט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נגימה, דוד בן מרים.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדרך נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr